
Prší z mraků dolů

Dalibor Mašek

*Vždyť k čemu by byla touha,
kdyby ji nebylo možné naplnit,
a co se spravedlností,
kdybychom jí nemohli dosáhnout,
a k čemu by konečně byla pravda,
kdyby ji nikdo nedokázal rozpoznat...*

Část první: Proč...

Prší z mraků dolů. Dvakrát dvě jsou čtyři. Po noci přichází den. Voda teče (a je mokrá). Muži jsou jiní než ženy. Slunce svítí. Teplo hřeje a mráz mrazí (pravda, někdy taky pálí). Musíme dýchat, jíst a pít, abychom přežili. Modrá není zelená, a ta zase není okrová ani fialová. Sparta není Slávie. Prší z mraků dolů, tedy z mraků na zem (rozhodně ne opačně). No a co...?!

To je přece jasné, řeknete si. Tak jasné, jako že jedna a jedna jsou dvě. Ostatně všechny tyto ukázky zřejmosti bychom mohli shrnout do pořekadla „nebude-li pršet, nezmoknem“. Potom tedy, co s tím...

Zřejmost těchto případů je obecně přijímána a každý si asi řekne, no jo, tak to je. Není o tom pravděpodobně žádného sporu. Ani vás nečeká žádná detektivka, jejíž hlavní myšlenkovou linkou je tento fakt jakkoli zpochybňovat nebo vyvracet. Je to totiž úplně obráceně.

Hlavně žádné tajnosti. Smyslem tohoto textu je poukázat na skutečnost, kterou si většina obyvatel této krásné, pro život stvořené, modrozelené planety neuvědomuje. Ke své škodě. A bohužel také ke škodě nás všech.

Nebudeme si trochu naivně vyjmenovávat, co je správné, a co není. Mám v plánu trochu solidnější ambici: naznačit a ukázat, co je, a co naopak není. A že to můžeme rozpoznávat, následně vědět a brát za základ našeho dalšího uvažování a jednání.

Neboť všechno, co se kolem nás děje, všechno mezi námi i všechno v nás, veškeré jevy, věci, události, prostě všechny entity¹ jsou zřejmé a zjevné, a to úplně stejně tak, jako že prší z mraků

¹ podstata dané věci, jsoucnost; základní objekt zkoumání

dolů, nebo že když neprší, sotva bychom asi zmokli. Ne méně, ne více, stejně.

Můžete mít s tímto oznámením problém, jelikož přece po celý svůj život, dnes a denně a neustále narážíte na fakt, že něčemu rozumíte, něčemu ne, něco vám připadá jasné, něco zase vůbec, některé věci rozpoznáváte jako samozřejmé hned, jiné později, a mnoho dalších třeba až za dlouho.

Iluze jsou rakovinou, kterou si lidé vědomě způsobují sami.

Člověk bývá velmi ovlivněn svojí pozicí a svým aktuálním stavem, a podle toho většinou vypadá jeho hodnocení a životní postoje. Obvykle na tom pak buduje svůj světonázor.

Tak dorostenka by z nadhledu svých 182 cm snadno mohla podlehnout domněnce, že právě její výška je pro ženu ta nejlepší, přirozená a žádoucí. Stačí pak, aby měla kamarádku podobného vzrůstu, nebo se ještě zhlédla v nějaké modelce, a její přesvědčení se rázem stane neprůstřelným.

Jiná ukázka. Sedm miliard lidí bude skálopevně přesvědčeno, že $5 \times 3 = 16^2$, zatímco jenom pár paličáků si dovolí trvat na svém, že $234378:898 = 261$. Úmyslně jsem zvolil příklady různé obtížnosti, neboť takhle nesouměřitelně to lidem v praxi připadá.

Jasně? Asi si umíte představit, kdo je v takovém světě za rozumného, bezproblémového a kompatibilního, a koho naopak budou brát za podivína, případně někoho, kdo neustále a sveřepě čurá proti větru. Pravda je však jinde. Jakoby snad ani o výsledek nešlo. Jenže ono jde. Daleko víc než o *bromadné přesvědčení* sedmi miliard.

Než tyto věty nad pochybami odmítnete, dovolte mi ještě za dobré paměti vás ujistit, že nejsem žádná vědma ani děd Vševěd.

² lidé rozšiřují i závažnější nesmysly, než že $5 \times 3 = 16$

Rovněž s ezoterikou a ezoteriky³ nemám – bůh nedopustí – zhola nic společného. Avšak nejsem ani Neználek. Jenom obyčejný člověk, jenž má mimo jiné rád také holky (vdolky ne) a lne ke všemu, co je hodnotné, krásné a co přetrvává.

Nepatřím do žádného spolku, nestraním žádné denominaci a nejsem členem žádné politické strany. Nikomu nic nedlužím a před a za jmenovku si nepíšu žádné tituly. Ostatně ani ta jmenovka není nic, na čem bych nějak zvláště lpěl. Proto se také mohu vyjadřovat zcela nespoutaně a svobodně.

Chodím s otevřenýma očima, abych viděl a poslouchám také, co se říká. Vnímám věci nezaujatě a samostatně, nepotřebuji k tomu manuál ani výklad jiného člověka. Pokud se mi přece jen dostane náповědy, zasadím si ji do kontextu podle *svého* poznání a *svých* zkušeností. Nepodléhám syndromu *davovosti*, neboli nenechávám se strhnout k názoru, k postoji (a životní filozofii) jenom proto, že to hlásá většina, i kdyby ta většina byla jakkoli drtivá a vlivná. To vše pak nevnímám jako hendikep, nýbrž jako dar.

Druhá důležitá poznámka se týká míry poznání, kterého můžeme dosáhnout. Tedy kterého může dosáhnout člověk v *hrubomotném* těle (to je to, co právě máte pod oděvem na sobě) pro přebývání v tomto čase a fyzicky na tomto místě. Tím časem rozumím několik posledních tisícovek let a místem Zemi.

Navzdory stěžejní myšlence tohoto pojednání si zajisté uvědomuji jisté limity v procesu poznávání, kterými je omezována každá bytost v jakékoli dimenzi. Závisí to na jejích konkrétních dispozicích, na její vyspělosti a podmínkách, ve kterých se právě nachází.

Takže ano, jsou věci, které v tomto těle, v tomto čase a na tomto místě nemůžeme poznat, a to buď částečně, nebo docela.

³ lidé uchovávající si vnitřní poznání, o kterém se domnívají, že je určeno pouze zasvěceným (jim), a stavící se jako ti, kteří znají a mají přístup k tajemstvím; pro ezoterika je předmět jeho poznání zásadně posvátný, tajemný, svatý, vznešený, podivuhodný a velkolepý

Což ale není v žádném rozporu s tím, co si řekneme dále. Neboť jsou zkrátka věci, které poznat *nyní je nemožné*, a z toho důvodu jsou také pro naše aktuální bytí nepodstatné (a tedy zbytné).

Vezměme si například živočicha, u něhož jsme dlouhodobým bedlivým pozorováním zjistili nějaký *zvláštní* jev. Víme, že se tak chová, snad víme i kdy a za jakých podmínek, avšak naprosto netušíme proč a jakým způsobem tak činí. Můžeme s tím žít? Ale jistě. Pro náš život je ta informace nepodstatná. Navíc a mimochodem: *zvláštnost* takového *zvláštního* jevu připadá *zvláštní* jenom nám. To zvířátko celou věc vnímá jako běžnou, přirozenou a docela samozřejmou.

Na tomto místě je dobré nenechat zapadnout fakt, že existuje jistá, nikoli však nepočtená množina poměrně inteligentních lidí, kteří se po většinu času svého bytí zabývají právě těmi záležitostmi, na které na žádný pád nemůžeme poznáním dosáhnout a jejichž detaily prostě nemůžeme nyní uvidět ani rozluštit. Tyto lidi poznáte podle toho, že potřebují vidět věci jako tajemné, vzácné a skryté, bez tajemné posvátnosti a tajemství se prakticky neobejdou. S nimi nemá valného smyslu diskutovat už jenom z toho důvodu, že předmět jejich zájmu je, jak jsme si ukázali, aktuálně nepoznatelný. Mudrují o věcech, které přece nemohou vědět, ale díky své inteligenci, výřečnosti a také selektivní sečtěllosti, to dělají aspoň natolik sofistikovaně, že je mnoho nepřilíš orientovaných posluchačů přece jen obdivuje a následuje. Proč ezoterici tak jednájí, není zase tak obtížné odhadnout: saturují své ego.

*Jenom ti, co Boha nepoznají, potřebují pro svůj život tajemství.
Bud' za ně označují věci zjevné, nebo si je prostě stále vymýšlejí.
Neboť přece oni znají jejich smysl.
Bez tajemství jim už nic nezbyvá.
Tajemství je pro ně bohem.*

Dostáváme se tak k celkem nevyhnutelnému závěru, že pojmy jako *zvláštní, divný, neobvyklý, nadpřirozený, zázračný* a další jim podobné, jsou vskutku velmi, velmi relativní. A spíš než adjektivem předmětu, tedy události, jevu, věci nebo živé bytosti, jsou znakem charakteristiky a rysem osoby pozorovatele.

Něčemu nerozumím, označím to za zvláštnost. Nikdy jsem to neviděl a nezdá se mi to být možné, voilà – máme tu zázrak. Neodpovídá to mým představám, nepovažuji to za přirozené.

Takže ještě jednou. Klasifikace běžnosti, zvláštnosti, obvyklosti, přirozenosti, podivnosti a třeba zázraku, je v rukách pozorovatele, a je to také on, kdo tímto způsobem deklaruje svůj pohled, vztah a postoj. To o povaze hodnocené entity nevypovídá vůbec nic. Všechny věci, události a jevy jsou rozpoznatelné stejně dobře, jako že déšť padá z mraků dolů k zemi!

To, že je tak mnozí nevnímají, není chybou na straně těch entit, ale neochotou – a z toho plynoucí neschopností – těchto lidí věcem porozumět. To v nás jsou ta omezení a brzdy bránící širšímu a hlubšímu poznání!

Už přímo cítím, jak teď někteří vyskočí a nasadí jedno ze svých oblíbených zaklínadel: „To je ale přece nesrovnatelné!“ Jakože není přece srovnatelné posuzovat zřejmost např. planetární gravitace, nebo fialové, která vznikne vhodnou kombinací modré a červené, a třeba něčeho, co je složitým procesem lidské povahy. Že nemůže být stejně snadné či obtížné rozpoznat pohnutky politika sápadajícího se na výsluní, oproti fyzikálním zákonům nebo zákonitostem matematiky, které jsou (přece tak) srozumitelné.

Neřekl jsem, že je to stejně snadné, přesněji že to lidem jde stejně snadno, nebo naopak podobně obtížně. Řekl jsem, že povaha entit a jejich činnosti a působení jsou porovnatelně vyhodnotitelné, jelikož jsou všechny zásadně stejně zřejmé! To, že to někdo nedokáže, nebo že to jako srovnatelné nevidí, je jiná píseň.

Shrňme si to. Všechny věci, události a jevy, všechny entity jsou zjevné úplně stejně a jsou také srovnatelně poznatelné. Pokusím se vám ukázat, proč.

Věc se má tak, že lidé, jsouce uvnitř problému, si neuvědomují míru té devastace a marasmu společnosti a její kulturní úrovně, podobně jako si týraná žena v partnerství někdy i dost dlouho nemusí vůbec uvědomovat, že jde o týrání a o domácí násilí.

Je to proto, že aktuální stav poměřují situací, jaká mohla být dříve, možná před deseti, sto padesáti, nebo třeba i před tisícem let (navíc bez ohledu na účastníky, místo a další podmínky). Tak si řeknou, že je vše relativně celkem v pořádku. A vlastně mají pravdu. Ovšem relativně!

Ale existuje pevnější, trvalejší a relevantnější měřítko. A jeho optikou jsme fakt v nehezkém bahně. Pravda, někomu se i to může zamlouvat, ale tím jenom stvrzuje patologické změny na straně jeho osobnosti směřující k totální nepřírozenosti a odloučenosti od toho, co bylo na počátku.

Stává se, že se někdo zeptá:

„A jak víš, kde bereš tu jistotu, že to tak je? Nebojíš se, že se třeba můžeš mýlit? Teda já tomu nerozumím.“

Ale, ale, ale...

Prší přece z mraků dolů a dvě krát dvě jsou čtyři. Jak se můžeš splést? Po noci přichází den. Toto téma je tak všudypřítomné a natolik protknuto vším, že odpovědnému člověku se nelze jím dost dobře nezabývat. Tak proto.

Je docela obtížné vysvětlovat něco tak hlubokého a zároveň rozsáhlého a členitého na tak malém prostoru (zejména pak někomu, kdo má třeba předsudky). V následující části se vám pokusím pomocí vyobrazení, nebo líp připodobnění ukázat, jak je na Zemi nastavena *hrací plocha*, jaký je princip *pravidel hry* a jak jsou *rozdány karty*.

Nicméně doufám, že použitá zkratka nakonec ten příměr unese. Ostatně i z historie a ze zkušenosti víme, že nemůže-li jedinec pochopit sdělené přímo, může mu k vytvoření představy a pochopení jádra věci pomoci přirovnání.

Bůh nikdy (svým lidem) nic neskrýval a netajil. Přemýšlejte o tom, kdo potřebuje něco zakrývat, kalit vodu. Lze se to také dočíst v Bibli. Konkrétní odkazy zde uvádět nebudu, znalci písma si je mohou vyhledat sami. A těm, jež se domnívají, že jim texty svitků nemají co říct, bude muset stačit slovo moje. Tak jako tak jde vždycky jen a jen slovo, které leží před námi a které máme k posouzení. Prostě ber, nebo nech být!

Jsem si plně vědom skutečnosti, že se právě snažím mluvit o věcech, které sotva kdo může nahmatat a málokdo je vůbec kdy opravdu spatří, neboť je lze možná cítit a ještě spíše pouze vnímat. A protože schopnost nebo neschopnost zaznamenat a posuzovat tyto záležitosti není důsledkem shody okolností nebo nějaké nahodilosti, nýbrž jen a jen osobního rozhodnutí, je zcela jasné, že se z toho důvodu ocitám, když ne na půdě přímo nepřátelské, pak jistě v zemi cizí, nadto v roli návštěvníka, jehož – k této debatě s největší pravděpodobností také – nikdo nepozval.

Vím, že se určitě zase ozvou pochybovači, žalobníci a reptalové – vždycky se najde nějaký ten pokušitel – a budou se všemožně snažit vše zpochybnit či bagatelizovat a s tváří všeobecně uznávaného a přijímaného *racionála* do toho zapíchnout vidle tvrzením, že tohle přirovnání kulhá.

Každé přirovnání je přece jenom přirovnání. Ale jinak to nejde. Přistupuji k tomu s vědomím, že ne ve všech aspektech musí ten příměr být stoprocentní, nám však nejde o nicotné malichernosti, ale o podstatu věci, a ta je – a byl bych rád, abyste to také poznali – dostatečně zřejmá.

~ ~ ~

Část druhá: Jako v simulaci budovatelské strategie

Jste hráčem (hráčkou) počítačové hry. Ne nějaké triviální, ale sofisticované virtuální reality. Téma a kulisy jsou úplně nepodstatné. No tak dobře, je to simulace budovatelské strategie.

Tu hru společnými silami vytvořili programátor, grafik, možná hudební skladatel, někdo mohl její postavy namalovat (nebo také dabovat). Tento často i dost početný tým lidí budu pro tuto chvíli nazývat kolektivním *tvůrcem* hry.

Tvůrce musel navrhnout, rozkreslit, designovat a naprogramovat, zkrátka vytvořit virtuální svět, připravit všechny elementy prostředí, barvy, světla a jejich odlesky a lomy, zvuky, jejich sílu, barvu a odrazy, proměřit všechny potřebné prostory, stanovit formy, propočítat vzájemnou součinnost jednotlivých prvků hry, vymezit časování a promyslet a zkonstruovat vnitřní logiku virtuálního světa. Musel také předvídat situace, jež mohou nastat, a přemýšlet o řešeních, až vás – jako hráče a účastníka jeho nového světa – do hry vpustí.

Tvůrce hry naprogramoval a zakomponoval do prostředí hry prameny a řeky, aby bylo co pít a čím sytit rostliny, zasadil stromy, aby nesly ovoce a chránily před divokými větry, louky a traviny, aby bylo co spásat a aby hráči na nich mohli polehávat, kopce, aby bylo na co lézt a z čeho se rozhlížet, zvířata, aby hráčům přinášela radost a poučení a aby pomáhala s oplodňováním rostlinstva, květiny pro krásu očím a potravu některým živočichům, a ještě třeba ledové čepce na pólech jako věčnou zásobárnu sladké vody. A mnoho a mnoho dalších potřebných věcí. Všechny, aby konal, co mají, a plnily svůj účel.

Podle zásad, které stanovil předem, pak vybavil hráče informací (pravidly), jak se v prostoru hry pohybovat a jak se chovat. Nechal je, aby rozvíjeli své schopnosti, učili se, pomáhali si, těšili

se z volnosti, ze svých úspěchů a ze sebe navzájem. Vedl je k tomu, aby sami vytvářeli užitečné věci.

Tužku, aby měli čím kreslit, psát a rýsovat, pravítko na rovné čáry, kolo, aby se otáčelo, pilu, aby řezala, jehlu a nit na šití, cihly a další stavební materiál na jejich domy, cesty, aby je spojovaly, a nemuseli se brodit mokřady a šetřili nohy v neurovaném terénu, lodě a loďky, aby se dostali přes řeku a mohli zažít taky trochu romantiky. Také hudební nástroje, aby jimi hráli, rozvíjeli harmonie a mohli tak hudbou vyjádřit sotva vyslovitelné city, a mnoho a mnoho dalších úžasných věcí. A všechny tyto věci, aby dělaly, co mají, a plnily svůj účel.

Jeho cílem bylo vytvořit hru, která vás baví, naplňuje, vzdělává a zušlechťuje, a pokud možno nijak neomezuje ve vaší kreativitě, improvizaci a možnostech se rozhodovat. Hru, která vás naučí hledat a nalézat smysl věcí, aby váš (herní) život byl kvalitní, uspokojivý, plnohodnotný a smysluplný. Pak by i on, tvůrce hry, mohl být se svým dílem spokojen. A viděl by, že je to dobré.

Hra je hotová. Pro vás to dobrodružství začíná právě teď.

Zprvu jste dezorientovaní. Nikdy jste to neviděli. Nikdy jste nic takového neviděli. Všechno je najednou cizí a neznámé. Pomalu se s novým (virtuálním) prostředím seznamujete, opatrně našlapujete a zkoušíte, postupně nabíráte zkušenosti. Ale hra je natolik rozsáhlá a svět v ní natolik členitý, bohatý a tak proměnlivého prostředí, že je prakticky nemožné hned všemu porozumět, hned všechno poznat a správně vyhodnotit, a proto také za všech okolností správně postupovat a adekvátně jednat. Navíc nejste ve hře zdaleka první, takže potkáváte spoustu zkušenějších, informovanějších a schopnějších postav.

Vidíte úžasný, kolosální, pozoruhodný a pro vás až neskutečný svět, že se vám ani nechce věřit, že by jej takhle někdo vůbec mohl naprogramovat.

Mnozí hráči jsou natolik konsternováni a vyvedeni z míry tím, co vidí, a racionální úvahou, že takovou hru není vůbec přece možné zprvu ani jen kvalitně hrát, natož vykonstruovat, že pro ně je tento virtuální svět spíš jen souhrou miliónů let trvajících náhod včetně nějakého toho samovolného vývoje (evoluce). V jejich mysli není ani milimetr prostoru pro možnost, že by to celé někdo vytvořil, takže s otevřenou pusou říkají – to je neuvěřitelné! Když se však postupně později přece jen trochu vzpamatují a rozkoukají, hlásají svoji teorii postupného vzniku hry jako racionálně (a vědecky) podloženou mantru. Stejně to tvrdí i jiní okolo.

Nějaké věci vám možná ve hře sednou hned, některým se musíte trpělivě a pracně učit, a některé vám (zatím) zůstávají zcela uzavřené, protože jsou pro vás nejasné, nesrozumitelné a nepochopitelné. A k mnohým opravdu nenaleznete cestu nikdy, protože uvažujete docela jinak než tvůrce hry. Jste navyklí na své názory a postupy, a nechcete nebo neumíte se jich zbavit. Máte prostě svá řešení a své předsudky. Jste předpojatí.

Proto spouštěte jevů, situací a událostí neporozumíte. Dokonce si ani nepřipouštíte, že jim rozumět můžete. A že byste měli! A tak jste sice prostředím hry uchvácení, ale zároveň se nesmírně ochuzujete, protože v ní prozatím dost bloudíte (tápete jako slepí).

Ne ne, vy si to nemyslíte! Naučili jste se a zvykli jste si pohybovat se po pár vyšlapaných cestách, navázali jste nové kontakty, vytvořili jste spousty svých vlastních pravidel a zvyklostí, ale valná většina bohatství, nádhery a také samotná podstata toho světa vám uniká. Protože to však nevíte, a protože to nevidíte, zdánlivě vám nijak nechybí.

To pak jen sníte o něčem lepším, o nějakém lepším světě (říkáte si, *je to jen hra*), skládáte raději písničky o kráse, o dobrých skutcích a o šlechetných lidech, básníte o touze a hloubce, máte plná ústa lásky, ale – ne-dě-lá-te to! Nežijete tím! Přitom tvůrce, když hru promýšlel a připravoval, měl právě tohle na mysli...

Horší ale je, že už nevěříte ani svým snům a rozséváte kolem sebe slova o tom, že to nejde! Že nic tak krásného a hodnotného není. A že poznat ten svět vlastně ani není možné (když to nejde vám). Ano, něco málo jste poznali, ale spousta důležitých věcí před vámi zůstává ukryta. Ty, kteří uvažují a jednají aspoň trochu jako tvůrce hry, považujete (někdy třeba i s posměškem) za snílky, romantiky a idealisty. Na obranu své uboze chudé a smutné pozice halekáte, *jak to víš a to je něco jinýho a kdoví, jak to vlastně všechno je a jak si můžeš být jistý, že se nemýlíš...*

Avšak tvůrce hry nic nezakryl, všechno nachystal, aby hráči měli vše, co potřebují, prostor, svobodu, schopnost vzájemného sdílení, bohatství prožitků a poznání – když se budou trochu snažit, když budou chtít. Když to přijmou. Proč si myslíte, že by tak pracně a tak skvěle vytvářel něco, co by vám pak z nějakého svého nepochopitelného rozmaru nechtěl dát? Hra je přece od toho, aby se hrála! Ne proto, abyste ji promarnili nebo prošvihli.

Pro tvůrce hry jsou přirozeně všechny entity rovnocenné. Na všechny musel myslet, všechny musel vytvořit. I údolí, remízek, potok, každý keř, i ten poslední kámen. Pro něho jsou všechny prvky hry zjevné, samozřejmé a jasné. Všechny stejně. Ty malé i velké, ty klíčové i ty (ve vašich očích) podružné. Svět tvoří elementy různých velikostí, tvarů, barev i významů, ale všechny do něho nějak patří a zapadají a všechny se spolupodílejí na jeho designu a celkovém charakteru.

Tvůrce hry se v rámci hry – jím stvořeného světa – pochopitelně *jeví jako všemohoucí a vševědoucí*. Je ovšem značně limitován jednak vlastními zákony (pravidly), ale daleko více faktorem naší svobodné volby. Sotva totiž může tušit, co ten který hráč ve který okamžik udělá, a proto určitě není zodpovědný za každou koninu, kterou si usmyslíme provést. Toto omezení tvůrce se projevuje právě nejvíc uvnitř hry, mezi hráči. Někteří jsou ale tak povýšení a samolibí, že mu tuto okolnost dávají za vinu!

Říkají, *proč jsi to dopustil, proč mě trestáš, nebo kde je spravedlnost...*

Nevíme, co se nachází za hranicemi hry, virtuálního světa stvořeného tak, abychom v něm mohli hrát, přebývat. To je taky pro samotnou hru nepodstatné. Také toho nevíme mnoho o tvůrci hry. Ale z toho, jaký svět postavil a jak je schopen nás naplňovat zážitky, radostí, zkušenostmi a bohatstvím moudrosti, to můžeme usuzovat. Jestliže tedy například určil, že se Země otáčí a po noci přichází den, proč by ukrýval i další zjevné věci? Proč bychom neměli mít právo je poznat? Proč bychom neměli mít schopnost je poznat? Ty věci v rámci hry...

~ ~ ~

Vraťme se tam, čemu tady říkáme realita.

Rozuměli jste tomu? Bylo to dost jasné?

Příklad s virtuální budovatelskou strategií vám přirozeně neřekne *konkrétně co a v jaký okamžik* se můžete dovědět, podobně jako pojem *všechno* také nevypovídá o jednotlivostech. Ale ukazuje, že uvnitř rámce této hry (našeho současného života) můžete získat všechny do hry zakomponované benefity včetně prakticky veškerého poznání. A to je pro úspěšnou hru přece nanejvýš žádoucí a užitečné, nebo ne?

Když ji ovšem budete správně hrát...

Proč, když se jedná o tak důležité věci, proč si je vlastně ukazujeme na příkladech, na připodobněních? Konečně proč Ježíš mluvil v podobenstvích? (K Izraeli, ne k nějakým ateistům!)

Nedokázal by věci říct naplno a otevřeně? Určitě ano. Jenže duchovní entity nemají ve fyzickém světě relevantní vyjádření, tedy ne aspoň takové, aby je lidé mohli přímo a jednoduše přijmout. Proto je třeba použít obrazy známé z fyzické reality a pomocí nich připodobnit (je to jako, když...) to, co chceme sdělit.

Přímé vyjádření byste prostě nevzali. Taková vyjádření a autentické argumenty byste považovali za mimochodné, domnívali byste se, že s věcí nijak nesouvisejí. Proto přirovnání.

Je to dost srozumitelné?

Někdo snad řekne, o co jde... No tak někteří jsou prostě vnímavější, poznají víc, a jiní mají zase trochu problém, ale bez takového *filozofování* se jistě obejdou.

K čemu vlastně vyjadřovat jasné stanovisko a zřetelně rozpoznatelné póly, ano ano – ne ne, pravda – lež, světlo – tma, uvnitř – vně a mnohé, mnohé další s daleko jemnějším rozlišením, vždyť si vystačíme s pološerem a polopravdou (heh, proč ne *pololží*). Většinu lidí to stejně nezajímá.

Vždycky je dobré vědět, proč. To totiž člověka přivádí na rozcestí, k výběru a k rozhodnutí a k odpovědnosti. A to se nikomu moc nechce. Raději budou tvrdit a přesvědčovat sebe i druhé, že to takhle nejde, že to vlastně ani neexistuje a ostatně všechno jsou to jenom takové řeči.

Je velmi, velmi důležité si uvědomit, že většina lidí současnosti považuje za reálné a dané něco, co takové vůbec není. Zároveň si na to tak zvykli, že tváří v tvář skutečnosti a pravdě nepřijímají, odmítají a v posledu i zavrhnou to, co opravdu je. V tom spočívá základ porozumění celému tomu zmatku, že totiž právě tento fakt způsobuje nepravděpodobnost a nevěrohodnost pravdivých jevů, událostí a věcí (entit).

Slepému nemůžeš vysvětlit nic z toho, co nevidí.

Ještě jednou. Právě tyto názory a postoje lidí jsou tím, co způsobuje, že skutečnost je potlačována na úkor lží, iluzí, bludů a všech těch snah klamat obecně.

Představte si do sebe uzavřenou partičku asociálů (jimž se život moc nedaří, čemuž oni horlivě napomáhají), jak se přiživují drobnými krádežemi, intrikami a podvody. Všichni, bez výjimky.

Nebudou snad oni samozřejmě prohlašovat, že všichni stejně kraudou? Intriky ani nebudou považovat za něco nepřístojného, podle nich to bude (jediná možná a správná) taktika, jak jiné napálit a doběhnout. V jejich vesmíru to tak funguje. Jsou přece přesvědčeni, že svět bez krádeží a podvádění vůbec neexistuje.

A pak (hypoteticky) přijdete vy a budete jim chtít vyprávět, že není zrovna moc dobré, co dělají. A že jsou i partičky, kde takové jednání není k prosperitě zapotřebí, nebo spíš vůbec k ní nevede, a že by se nad sebou mohli drobet zamyslet. Nevysmáli by se vám, že jste snílek? Nebo by vás hnali o poznání ostřeji...

To sotva vysvětlíte někomu, jemuž na tom nezáleží, respektive jemuž – snad kromě aktuálního uspokojení jeho tělesných potřeb – nezáleží na ničem.

Že vy nekradete, neintrikujete a nepodvádíte? Že vám se v životě jakž takž daří? Že vy takhle omezení nejste? Beru, prosím. Přece to zase byla jenom ukázka. Ale princip, ten je úplně stejný!

Krucíální důvod – a proto se tím vším vlastně zabýváme – spočívá v tom, že jsou jedinci, kteří vám s vážnou tváří a se všemi z toho plynoucími důsledky, budou tvrdit, že prší nahoru!!

No tak jasně, oni to neřeknou přímo zrovna o dešti, ale o něčem, co je zřejmé na srovnatelné úrovni.

Už se trochu chytáte? Už se vám skutečný obraz té hry projasňuje...? Ano? (Nečekejte potlesk.)

Jím ovšem ne! Oni to nevidí, a samozřejmě okamžitě přispěchají se svými zaklínadly, že *je to něco jiného* a že *to nelze srovnávat* a *jak to víš* a *kde bereš jistotu*, že *si to vykládáš nějak divně (špatně)* a že *to jen tvůj názor* a *všechno je stejně relativní*.

Hmm...

Nemohou přijmout skutečnost, protože by s ní (a taky se sebou) museli něco udělat. Co tedy? Nazvou to názorem. Následujícím krokem je pak pokus o znevěrohodnění toho, kdo s tímto *názorem* právě přišel.

Ale všechny entity jsou přece stejně patrné a viditelné.

~ ~ ~

Třeba vás napadne, že je to všechno moc složité a že na takovou hru snad ani nemáte. Jenže v té hře všichni jsme a hrát ji musíme! Složitým to činí ti, kteří kalí vodu, neakceptují reálný stav věcí a zanášejí do průzračných vztahů nečistoty jejich představ a chaos, podobný tomu, jaký mají v sobě.

Poznamenávám, že z té hry nelze vysublimovat nějakým tím předčasným odchodem z vašeho těla. Jenom se tím přesunete do jiné úrovně, a nic nezískáte. Spíš naopak.

Všichni na to máme! Všichni můžeme poznat pravdu, před níkým není poznání skryto ani uzavřeno. Je to jen a jen na rozhodnutí každého z nás. No ano – kdo se vymlouvá, že žádná pravda není a všechno je jenom něčí názor, zůstává ve tmě noci, které se bez zásadní změny svého postoje nezbaví (protože světlo dne přece neexistuje, a proto ani jeho den nepřijde).

Proto mějme oči otevřené a hledme a pozorujme jimi nezaujatě, poslouvejme pozorně, co se říká i to, co říkáme my sami. Třeba si stále myslíte, že není důležité, co kdo říká (*já to tak nemyslel/a*). Ale slova vycházejí od srdce (z ducha), takže i když neprošla autocenzurou mozku, mluví z vás – a za vás. Vnímejme věci v souvislostech a bez předsudků.

Budete překvapeni, jak hluboká je hloubka moudrosti. A možná vás i překvapí, v čem všem jsou slova obsažena a jakou mohou mít navenek podobu. Prakticky veškerý projev, jakékoli vyjádření, grimasa i myšlenka obsahuje slovo (anebo slova). Lze klidně přijmout, že těmi slovy jsou. Neboť ta mají svůj obsah, nesou určitý význam, jsou nabita energií, a tím pádem jsou schopna zapůsobit. A potěšit, povzbudit, povznést, poradit, pomoci, podpořit, uspokojit, pohladit, ale také velmi ublížit, odpudit, zranit a srazit. Slovo je čímkoli a je ve všem.

Nemusíte napsat ani písmeno, vydat ani hlásku, a přesto uvedete do života a do světa slova, fráze a věty. Když si v sobě přehráváte situace, reálné nebo předpokládané, celé příběhy, anebo třeba i jen bleskové myšlenkové sekvence, nositeli těchto proudů a vln jsou slova. Jsou to různé formy vytvarované slovy, nebo také formulovaný význam a smysl.

Nemusíte nic říkat, a přesto mluvíte. Stále o sobě vyprávíte. Všim, čím jste, co děláte, jak reagujete. I mlčení o vás svědčí. Třebaže zdánlivě neděláte vůbec nic, i to je výpověď o vás.

Cítím, jak strašně slabě a nedostatečně zní, když řeknu, jak moc důležitá slova jsou a jak nesmírně potřebné je nakládat s nimi obezřetně. Ale upozornit jsem na to musel.

V další části si na několika příkladech a situacích ukážeme některé znaky, příčiny a důsledky, jimiž osoby, věci a události kolem sebe identifikujeme a rozpoznáváme, zjišťujeme důvody jejich jednání a příčiny jejich stavů, a odhadujeme a sledujeme důsledky, ke kterým zjištěné okolnosti vedly.

~ ~ ~

Část třetí: Znaky, příčiny a důsledky

Je až k lítosti a smutku, že většina takřikajíc normálních a rozumných lidí je zakleta ve své předpojatosti a ve svých předsudcích. Ty pak působí nejméně tak škodlivě, jako dejme tomu zrak decimovaný zanedbaným zeleným zákalem, nebo vážně poškozený sluch nedoslýchavostí. Důsledky jsou v každém případě nežádoucí, omezující a destruktivní.

Nemůžete zkrátka očekávat čistý a pravdivý obraz skutečnosti, budete-li po uši v předsudcích. Jestliže vás od malička rodiče například učili, a ve škole do vás horem dolem tloukli, že všechno je žluté, lidé z vašeho okolí také přizvukovali a dosvědčovali, že věci jsou tak nějak sluníčkové, sotva se při setkání s modrou ubráníte dojmu, že tato barva jde spíš do zelena.

A když pak i vaše životní partnerka se k vám tulí – k vaší libosti, jste přece na tu barvu zvyklí – nějak zlatavě, nemáte už nejmenší pochybnosti o tom, že původně docela hezká modrá je pak minimálně tyrkysová, ale spíš zelená. Každý to přece říká! Přece nejsme všichni blbí (slepí, hlouší)!

Jasně...? Navíc jsou tito lidé přesvědčeni, že svět takový žlutavý opravdu je, když jej tak (a nejen oni) vidí, a jsou ochotni tohle zjištění i veřejně rozšiřovat.

A stejně tak se to má se sluchem, s vnímáním smyslu slov a textů, s pozorováním a posuzováním předmětů, situací, pocitů, událostí a bližních. Prostě se vším. Potřebujete čistý obraz – jasný a zdravý zrak, nevypálený dominantní barvou, ani neoslňený září nejrůznějších lákadel, např. úspěchu a slávy (ale ani všelijakých drog), ani ničím daleko subtilnějším, totiž že vám to tak prostě vyhovuje a přináší vám to pohodlí, méně starostí a třeba viditelnější místo ve společnosti. Potřebujete i nezastřený sluch, abyste věrně slyšeli, co se říká a o čem se mluví. A určitě potřebujete také

nepokřivený žebříček hodnot, abyste to, co navnímate, mohli správně vyhodnocovat.

Stále a stále vídám lidi, kteří sní o lepším světě, plném lásky, pochopení a porozumění. Touží po pravdě a spravedlnosti, a rádi by volnost a svobodu. Nebo to tak aspoň říkají, případně různými způsoby dávají najevo.

A stále a stále – je-li k tomu vhodná příležitost – tyto osoby (a nejen je) ujišťují, že takový svět realizovatelný je, že vstřícnost, pochopení, péče a obětavost, ale nadto i moudrost, to všechno existuje. To všechno je možné a uskutečnitelné.

Tak v čem je potom problém?! Že se nacházejí spíš v šedavém údolí neslučitelnosti, nesourodosti, nepřijetí, bolesti a třeba i slz. Je to tak triviální, že je až s podivem, jak tomu mohou nerozumět.

Jenže ty hezké věci, o kterých si nechávají zdát, a po kterých tolik touží, musejí dělat oni!! To oni tvoří tu lidskou stránku povahy světa. Oni vytvářejí úroveň kultury civilizace. Ne ostatní živočichové, ne kytičky a stromy, ale oni, lidé! Jedině uvnitř společenství lidí lze tyto věci získat, sdílet je a prožívat.

Proč to nefunguje? Protože oni o tom jenom mluví, ale dělat to nechťejí. Nebo chtějí, ale neumějí. Anebo umějí, ale prostě nedělají. Nebo mají strach to dělat. Případně se ani nebojí, ale třeba očekávají, že se to stane nějak samo, bez nich.

Nevnímejte to, prosím, jako obvinění jednoho každého člověka, protože zrovna vy kolikrát během dne projevíte laskavost, že sem tam někomu pomůžete. Ale lidská společnost jako celek – celá lidská kultura – dohnala podobu světa až do takového stavu, že o přirozených attributech našich životů, o všech těch krásných vlastnostech, jež mají být přítomny a pracovat mezi lidmi, musejí většinou jenom snít a po nich toužit.

Jsou snad proto všichni jen a jen špatní a zlí?

Jistě nejsou! Lidé běžně nejsou a priori zlí. Jenže nerozumějí situaci, nerozumějí sobě a nerozumějí si navzájem. A rezignovali

(jako celek). Nemá to cenu, co já sám/sama zmůžu, stejně se nic nezmění, říkají. Ale vy přece, lidé zlatí, nemáte mít ambici změnit svět a všechno a všechny okolo sebe. Vy máte změnit jenom sebe a své postoje! Jenom svůj život...

A jestliže to neděláte, no tak tedy pak tady máme stav, jaký vidíme kolem sebe.

Vypadá to tak, že jakoby čekají, že se svět (tj. oni) stane lepším bez toho, aby pro to něco udělali, nějakým zásahem zvenčí. To je čekání na Godota. Nikdo a nic zvenku se světem neudělá. Křesťany bych rád upozornil, že Pavel z Tarsu Efezským jasně napsal, že pro nás Bůh může konat pouze mocí, kterou působí v nás.

Ale co když se opravdu někdo velmi snaží zodpovědně a trpělivě na sobě pracovat a hrát fěr, a kolem něho se nic nelepší? Stále totéž: nemáte *vylepšovat* nic okolo, ale sebe. Že to bolí, a máte dojem, že to nemá cenu? Vítejte v klubu! Syn tesaře Josefa z Nazareta a jemu podobní by mohli vyprávět. Avšak když budeme donekonečna žehrat, že to nemá smysl, nestane se vůbec nic.

Proč tomu tak je? Proč se v tom valná většina lidí neorientuje?

Posloucháte a díváte se na pohádky? Ano? Tak to už nedělejte! V reálném fyzickém životě není všechno tak kontrastně vybarveno a tak sytými barvami, jako v pohádkách. Lidé je sledují, a tam je jim všechno jasné. Zapomínají, že jde o nepravdivý obraz světa. Nenaucí se správně rozpoznávat a rozlišovat situace, události a jevy u sebe ani v okolí, a neumějí korektně posoudit jednání, chování a vztahy mezi bytostmi.

Klíčem k rozlousknutí tohoto začarovaného kruhu je vědět, že to, o čem sníme a po čem toužíme, není utopie, a že to lze proměnit ve skutečnost. Že se dokonce (podržte se!) jedná o přirozenější stav, než je ten, který (tělesným zrakem) vidíme kolem sebe. Je velmi prospěšné vědět, že i taková společnost je a že prosperuje. Je velmi, velmi žádoucí žít s vědomím reality osoby Stvořitele,

který tohle všechno založil. Rozhodně vás nevedu k žádnému náboženství, nic takového. Jenom vědět! Vědomí. To, co lidé za posledních pár tisícovek let ze světa udělali, nejde k tíži stvořitelské moudrosti, ale jen a jen jejich odpovědnosti.

Není to tak, že by lepší svět fungovat nemohl. Ale jestli jej tady nemáme, pak jediné proto, že ti, kteří mají jeho uskutečnění a funkčnost zajistit, neustále a nepřetržitě žehrají, *ono to nefunguje, nemá to cenu, nejde to a já nic nezmůžu.*

A kde je problém?

Lidé ztratili schopnost vnímat příznaky, signály a znamení. Proto nemohou chápat příčiny a důvody, proč se co děje a proč jsou věci právě tak, jak jsou. A proto již ani nedokážou odhadnout důsledky, jimž samozřejmě většinou vůbec nerozumějí, které tím pádem ani neočekávají, a proto na ně nejsou připraveni.

~ ~ ~

V roce 2009 připravovali manažeři Michaela Jacksona This Is It Tour. Z původních deseti se nakonec pro obrovský zájem v londýnské O2 Aréně mělo od července 2009 do února 2010 uskutečnit až 50 vystoupení. Pro tuto příležitost Jackson složil a nazpíval stejnojmennou písničku This Is It (text napsal Paul Anka). Tato písnička později zazněla i ve filmu (This Is It, 2009, režie Kenny Ortega), který byl uměleckým dokumentem o přípravě tour.

Nemusíte být nadáni ani kromobyčejně hudebně vytříbeným sluchem, abyste v refrénech, zejména pak ve vysokých pasážích, poznali, jak Michaelův zpěv zní falešně. Je to nízko! Profesoři zpěvu na konzervatoři používali sousloví *o ciblu níž*. Opakovaně ve stejných místech. Nerad to poslouchám, ale když se to už stalo, doslova jsem se kroutil, protože to až fyzicky bolí.

Co se stalo? Jackson nikdy na svých nahrávkách nepřesný není. Je přece znám svou precizností a důslednou snahou o dokonalost.

Tak proč? Ke zjištění příčiny a důvodů máme všichni stejné indície a informace. Možná byste ale nad tím jednoduše mávli rukou, nebo to prostě neslyšíte. Obvyklý přístup...

Proč tedy? Pokusím se vám to vysvětlit.

Tak předně nad zveřejněním této písničky neměl kontrolu Jackson, protože než k premiéře tour a tedy této skladby mělo dojít, *nečekaně* ve čtvrtek 25. června 2009 zemřel. K tomu se ještě vrátíme později.

Takže skladbu This Is It vydali producenti až po Jacksonově smrti. On by ji totiž nikdy v tomto stavu ven nepustil! Neboť to ve skutečnosti ani nechtěl!

To turné nebylo jeho nápadem, a pokud snad souhlasil s jeho uskutečněním (v původním rozsahu deseti akcí), pak jenom z finančních důvodů, protože v té době určitě nebyl zrovna v dost černých číslech.

Navíc playlist This Is It neobsahoval ani jednu novější skladbu, zejména pak žádnou z jeho posledního alba *Invincible*, na kterém si tolik zakládal, a které považoval za lepší, než doposud nejprodávanější *Thriller*. Čili bylo by to jenom oprašování již zacházející slávy let minulých.

Takže tu máme produkci, jež ho po létech tlačí do monstrózního turné, do něhož se mu dvakrát nechce, navíc bez možnosti nasadit tituly podle vlastního výběru. Fyzická konstituce a přibývající roky jeho síle a entuziasmu taky zrovna neprospívají.

A kdo byla ta produkce, která to financovala? Sony Music.

Ta Sony Music, se níz neměl zrovna uspořádaný vztah, a která mu odmítla propagovat poslední desku *Invincible* (2001). V tomto rozpoložení nazpívá Michael píseň This Is It s bolestně falešnými refrény.

Viděli jste někdy trochu zpovykané dítě, jemuž vnucují něco, co ono nechce a odmítá? Tak takový pocit vyvolávají ta falešná

místa. On to prostě nechtěl, nešlo to z něho, možná se toho dokonce i bál.

Osoby, které měly eminentní zájem na tom, aby se turné konalo a hlavně vydělávalo (a čím víc, tím líp), tuto situaci samozřejmě bedlivě sledovaly. Nezajímal je Michael Jackson, ani jeho názory, ani statisíce nadšených vlastníků bleskově vyprodaných vstupenek. Sledovaly a počítaly pouze svůj (finanční) profit.

Michael zřejmě nevypadal, že to zvládne. A tak musel *náhle* pod dozorem svého ošetřujícího lékaře odejít. Není vůbec podstatné, jestli doktor Conrad Murray musel věci nějak pomoci, nebo Jacksona ke kolapsu dohnalo celkové vyčerpání a stress z neustálého okolního tlaku. Stalo se.

Protože varianta, že Jackson nerušeně žije dál, ale tour se nekoná, by pro zájmové skupiny byla ztrátová, a tedy naprosto nepřijatelná. Takže plán bé. Ten totiž také přinesl organizátorům nemalý prospěch, jelikož smrt Michaela Jacksona k jeho fenoménu opět oživila a přitáhla pozornost. Zase se prodávaly (i už jednou prodané) desky (CD, DVD), něco vydělal film *This Is It*, pak reklamní předměty...

Rozumíte...?

Možná si řeknete, *já tam nic takového neslyším, mně to falešně nepřipadá*. Potkávám mnoho lidí, kterak říkají, *já to tak nevidím*, nebo *já si to nemyslím, nezdá se mi to*, nebo *jak to víš a to přece nemůžeš tak říct, to nikdo nemůže říct, to přece není tak důležité* apod.

Ano, vy to neslyšíte, pro vás to nestojí za povšimnutím. Třeba vás Jackson a věci kolem něho ani nezajímají. (Ale je to přece ukáзка.)

A v tom je právě ten kruciólní problém. Lidé neslyší, nevidí, nevnímají, nezajímají se – a spoustu věcí se tudíž nedozvědí. Proto následně věci také bagatelizují, třeba tvrdí, že to nepotřebují, nebo že to vlastně ani rozpoznat nejde. To je dokonce daleko významnější průšvih, než okolnost, že se Majklovi už na tour nechtělo.

Říkají, *nemůžeš přece z toho dovozovat takové závěry*.

Naopak, musím! Musíme!

Nic se totiž neděje jen tak, bez příčiny. Na světě se nestane nic, co nemá nějaký impulz. A když podle neklamných symptomů (příznaků) rozpoznáte příčiny a důvody, není už vůbec tak nemožné postřehnout a pochopit i důsledky.

Máte hlad, tak se najíte. Nenajíte? Asi nemáte co jíst. Jídla je dost? Pak vám asi nechutná nebo se to nedá jíst. Je to jedlé a chutné, a přesto nejíte? Tak asi držíte hladovku. Nedržíte hladovku, ale stále odmítáte jíst? Nejste anorektička? Pořád ještě máte hlad a navzdory tomu nejíte? (Zřejmě proto, abyste mi dokázali, že příčina důsledků neplatí.) Už jste to konzultoval/a s vaším psychiatrem? Pak tedy, když se nenajíte, budete muset zanedlouho zemřít.

Znak – odmítáte stravu, příčina – uvažujete patologicky, důsledek – končíte na podvýživu. Bum bum, dvakrát dvě jsou čtyři, prší z mraků dolů.

Případ MJ je jenom vzorovou ukázkou. Nejde v něm o nijak zvlášť neobvyklé chování lidí, a i když jindy většinou nejde o známou osobnost, takové situace se dějí celkem běžně. Vlastně nepřetržitě. Ty komponují – a z nich se uplétají – společenské vztahy.

*Téměř všechno je příznakem něčeho.
Téměř jenom proto, že se zrovna
nemohu upamatovat,
čeho ne.*

Ještě chvilku o hudbě, ale trochu jinak. Zabýval jsem se hudbou několik desítek let (nikoli šoubyznysem, ale hudbou). Kompozice hudby má své zákonitosti a svá pravidla. Tato pravidla nestanovil člověk, ale pravda, naštěstí se narodilo několik osvícených hudebníků, kteří vyzorovali a někteří i popsalí, jak se s tvorbou hudby má. Jakou roli hrají harmonické funkce, kontrapunkt, basová linka a průběh kinetického napětí, abych jmenoval

aspoň některé aspekty. Protože jediné při dodržení těchto zásad vzniká umělecké dílo s potencií vyvolat v posluchači opravdu hluboký citový zážitek, a tato schopnost přitom není limitována módními trendy.

Skladatel (případně aranžér) dosahuje vyvolání požadované emoce jednotlivými hudebními prostředky, zejména pak rozvíjením harmonie prostřednictvím vedení jednotlivých hlasů (a nástrojových skupin) cestami, jež mají svoji vlastní charakteristiku, vnitřní logiku, implicitní roli a daný směr. Tím je vytvářen *zdravý* a *přirozený* průběh hudebního příběhu, který je *zdravým* a *přirozeným* sluchem vnímán jako obsažný a naplňující a – dokonalý. *Takhle to cítím přirozeně! Jedině takhle to k sobě od počátku patří!* Ví posluchač.

Poznali jste fyzicky příjemný pocit při zrychlování (při startu) v letadle, nebo rozjíždění v opravdu rychlém autě, a naopak trochu protivný a zadržující vjem při brždění? Stejný rozdíl pocítíme při hlazení po a proti srsti.

Harmonie má největší podíl na tom, jak vypadá pozadí hudebního díla. Můžete si ji představit jako kulisy a všechno to ostatní, co vytváří prostředí, v němž se skladba odehrává. Jako v životě. Vy máte sólo a jste hlavní postavou vašeho příběhu, všechno kolem vás na pozadí jsou kulisy a okolní prostředí. Je to kompozice vašeho života.

K mé lítosti na princip zdravé tvorby hudby podle mé zkušenosti zhusta zcela rezignují protagonisté country, často folku a zejména pak rocku (někdy také big beatu). Ovšem i ostatní žánry jsou s tvorbou kvalitní muziky založené na přirozených zákonitostech opravdu dost na štíru. Čest a uznání nemnohým výjimkám, pár zdravě napsaných titulů jsem slyšel, mluvím obecně.

Tito lidé nemají o rozvíjení hlasů v harmonii, vedení basové linky a pravidlech vícehlasu ani potuchy, a tak i když se tím třeba

celý život živí, zůstávají stále nepoučitelnými amatéry. Namítnete možná, že důležitější přece je, co se líbí jejich fanouškům.

No, já vím o lidech, kteří by si nejraději hráli na vojáčky. Je ale otázka, jestli je v tom máme podporovat tím, že jim takovou zábavu budeme dopřávat a cpát horem dolem, včetně její adorace a propagace. Navíc asi sami vidíte, kolik hudebního braku se po světě válí. Právě pro tu snahu podbízet se aktuální chuti spotřebitele (hudebních titulů). Konečně i fanoušci mívají *falešný sluch!* A děsný vkus...

Tak proč to dělají? Myslel bych si, že právě zastánci country (nemám teď na mysli pár opravdu povedených kousků originální americké country), venkovské a přírodní písničky, a rockeři, kteří se zrodili z protestu proti establishmentu v šedesátých letech minulého století v garážích a malých klubech, nebudou cílit na výdělek a své ego, ale půjde jim hlavně o kvalitní hudební (včetně textů) zpracování svých myšlenek. Asi jsem se v odhadu mylil.

A zase se někdo může postavit a zvolat, co je ti po tom, je to jejich muzika, lidem se to líbí, je to jenom jejich věc. Tahle replika vypadá kvalifikovaně. A netýká se zdaleka jenom písniček.

Je opravdu na těch lidech, co a jak dělají, co si zvolí, jestli to prodávají a tak. A platí to v jakékoli oblasti lidského konání. Ale není to jenom jejich věc! Svoji činností spoluvytvářejí kulturu civilizace, ovlivňují klima společnosti a nastavují laťky úrovní lidských schopností, činností, a tedy i uměleckého vnímání.

Jestliže cokoli děláte nesprávně, nemůže to nikomu být lhostejné, protože deformujete přirozenost procesů a činíte svět méně pravdivým (tj. nepravdivým), a tedy nebezpečnějším a horším.

~ ~ ~

Z jiného soudku. Jak si vysvětlujete, že se lidé až příliš často (a já bych řekl většinou) zamilovávají do nesprávného člověka? Konkrétně mám na mysli situaci, kdy on chce ji, ale ona jeho ne, ona miluje jeho, ale on jinou, anebo o tom ani neví atd. Jak vím,

že je *nesprávný*? No nemůžete přece milovat někoho, kdo vás nechce! Nebo můžete, ale pak se zřejmě ve vás cosi pokazilo...

*Model chování, kdy člověk prahne po tom,
co je mu nedostupné a co nemůže mít,
je od počátku zvrácený.*

Jiný příklad. Věřící v upřímné modlitbě (aspoň doufám, že upřímné) na sebe prozradí kde co, aniž tuší, že je všechno slyšet. Co všechno je jenom slyšet!

Jestliže praví, Pane, sešli Ducha Svatého, pak svědčí jednak o tom, že jím není naplněn, a jednak navíc ze Stvořitele dělá lháře, neboť ten to již docela dávno (o Letnicích) udělal.

Když se věřící dožadují, probud' naši spící církve, pak by rovnou mohli modliteb zanechat a denominaci jako neužitečnou (spící, což není dobrý vzor) rozpustit.

Modlící se (a nejen v modlitbách) lidé vám podají obraz o jejich společenstvích, jenž je sice zcela věrohodný, ale pohříchu tragický.

Přemýšleli jste někdy o tom, když slyšíte někoho říkat věty, v nichž se objevují slova, jako *nadpřirozené, nadpozemské*? Takový člověk na sebe srozumitelně prozrazuje, že se ocitá *pod* těmi entitami, které jsou nějak *nad* ním.

Příkladem z druhé strany by mohlo být vyjádření nadutého politika, jenž konstatuje, že něco je *pod (jeho) rozlišovací schopností*. Lokalizuje se *nad* tu věc, která je k rozlišení. Sice nám přesně o sobě vypověděl, co že je zač, ale daleko důležitější je vědět, že nic nemůže být *pod* touto schopností.

Totíž – schopnost rozlišovat je rámec, v jehož nitru věci rozlišujeme, mimo něj rozhodně ne. Tento rámec začíná ode dna (od nuly), tj. žádná schopnost, a roste učením rozpoznávat. Pod touto schopností (i třeba žádnou) není prostor pro nějaké *pod*.

Hypoteticky, pokud tedy *pod*, pak jediné uvnitř, neboli v rámci rozlišovací schopnosti. A není-li to tam, musí to být – *nad* (případně ještě *mimo*).

To byla ukázka vyjádření pozice, a ve druhém případě docela bezskrupulózní manipulace.

Zrovna, když píšu tyto řádky, vlamuje se odněkud ke mně zvuk reklamy na výstavu **MUMIE SVĚTA**. Objevte tajemství života po životě, praví hlasatel. Lež! Něco o tom vím, a pokračování života v jiné formě nijak nesouvisí s preparováním těl zesnulých celebrit starověku. Pohlédněte do tváře Tutanchamona! Jak asi, už tady přes 2300 let není... Podstrčí vám nějakou podobiznu vyrobenou pro účely výstavy. Lež na lež, klam na klam.

Ještě něco vám ukážu. Nad vchodem obchodu zeje na černém podkladu bílými palcovými literami **ZOOT - VÝDEJNA RADOSTI**.

Asi tušíte, ale hned je vám jasno. To přece každý ví a každý tomu rozumí, že oproti tomuto příslibu si nejdřív musíte něco objednat, a potom to i zaplatit. Takže o nějakém *výdeji* radosti nemůže být řeč. Je to *prodej* zboží.

Pak je ta otázka, když to každý ví, proč to nenapíší rovnou: prodejna, ne výdejna. Vůbec nejde jenom o nějakou prodejnu/výdejnu, ale takhle lidé mlží ve své řeči docela běžně i ve chvílích, kdy už o něco jde.

Jasně, že nejsem tak naivní, abych nevěděl, že používají *nadsázku*. Problém je, že se tento způsob vyjadřování už příliš dostal do krve lidem s podobným uvažováním, že už ani nevnímají jeho faleš a škodlivost, protože už nedokážou rozlišovat hranice, kdy (zdánlivě) o nic nejde, a kdy záleží na každém slově. Kdy opravdu na něčem záleží. Neboť pak, v klíčovém okamžiku, jednají podle stejné šablony z toho důvodu, že se to právě takhle naučili.

Ale víte, proč to přesto dělají? Víte proč?

Prachy! Prachy, prachy, prachy...

Běžná povaha reklamy. Laboratorní ukázka, jak tady nakládají se slovem. A s lidmi. Se vším. Něco jim troubům nakecáme, hlavně ať platí!

A zase je tu ta námitka, že je to slovíčkaření. Říkají *na tom přece nezáleží, to je přece jedno, je to nepodstatné, nemůžeš všechno brát tak doslova...* Řekněte mi, prosím, jak doslova, anebo „nedoslova“ brát např. slova voda, strom, jablko, dokonalé, lež, spravedlnost...

„Brát něco doslova“ je prázdná fráze lidí, kteří tím na sebe vyzrazují, že významu a smyslu slov a vět většinou vůbec nerozumějí. Protože cosi jako „nebrat něco doslova“ vlastně de facto neexistuje.

Zajímavé je, že právě ti, kteří zhusta sabotují a odmítají serióznější debaty s odkazem na *slovíčkaření*, se budou do krve hádat, kdybyste jim v prodejně nabídli zboží, které se jenom trochu jinak jmenuje, nebo je jenom od jiného výrobce. Slovíčka, ne?

Vzpomínám si na jednu příhodu ještě na střední škole. Spolužák si na hlavě vytvořil neobvyklý účes (fialovo-zelený, ale na tom teď nesejde), a jeho třídní učitelka se hotovila jej přivést k poslušnosti a odstranění té kreace zprvu laskavým dotazem, proč si to na hlavě uspořádal právě takhle, a co ho k tomu vedlo.

Přece je to jedno, co mám na hlavě, na tom přece nezáleží. Důležitý je, jak je člověk uvnitř. Na to učitelka jen nemohoucně zakroutila hlavou, a toliko přikázala design vrátit do standardizované a v kraji obvyklé podoby.

Nebyla zrovna duchapřítomná. *Když ti na tom nezáleží a není to pro tebe důležité, pak to jistě nemáš zapotřebí nosit. Zbav se toho, nepotřebuješ to, jde o povahu, ne?* Sotva by na to řekl něco jako *ok, do zítřka to sundám.* Hned by ale vyšlo najevo, že ten barevný cirkus je neklamně součástí žákovy osobnosti, když by jej začal bránit.

Řeknete si, že jsou to všechno jenom prkotiny, hlouposti... Tak dobře, ještě pár *drobků* pro porozumění.

Když vám žena, na kterou si myslíte, sdělí, že vás má ráda, ale *tak nějak jinak*, přestaňte si dělat naděje. Jako partnera pro život vás nebere. Podobně to poslední, co si chlap asi přeje slyšet, *zůstaňme přáteli*, znamená jednoznačně, *ale spát s tebou nebudu*.

Replikou, *v tom jsme zajedno, já bych taky s nepřátelskou holkou do postele nevlez*, sice dotyčnou donutíte jít s jasněji vyjádřenou pravdou ven, ale na výsledku se bohužel sotva co změní.

Nadnese-li váš šéf, že byste měl/a zvážít své setrvání v současném zaměstnání, jistě vás tam prostě nechce. Ale tohle neřekl (jak je hodný)! Můžete po týdnu na rozmyšlenou zkusit odpověď, *děkuji za upozornění, zvážil/a jsem to – a zůstávám*. I v tomto případě pravděpodobně donutíte nadřízeného ke zřetelnější (pregnantnější) reakci, ale i tady to asi nepomůže.

Proč se vlastně snažit tyto lidi přimět k přesnějšimu vyjadřování, když to většinou nepřináší pozitivní, nebo aspoň lepší výsledek? Protože tím odkryjete a na světlo vyvedete jejich úmysl a jejich skutečný postoj. Nemohou se pak už vnímat jako ti mírumilovní, hodní a k vám vlastně kdovíjak laskaví. Rozlomíte lež v jejich vyjádřeních.

Jak by asi vypadala poprava zastřelením, kdyby velitel popravčí čety uctivě a ohleduplně promluvil k odsouzenému, *hezky se mi před tu zídku postavte, ták, trochu doprava, narovnáme se – všichni to s vámi myslíme dobře, má to i své výhody – a nehybáme se, žádný strach, ani to nezabolí, a – vyletí ptáček...*

Absurdní? Ale je to úplně tatáž forma jednání. Jestliže lidé zakrývají pravý smysl a dopad jejich vyjádření nějaký *korektnějším* výběrem slov a vět, snaží se tím navenek i před sebou vypadat lépe, než ve skutečnosti jsou. Prostě zatemňují pravdu, lžou. To jsou průzračné ukázky elementárních projevů generujících v důsledku vylhaný a disonantní svět.

*Něco říkají, něco jiného zamýšlejí, a ještě něco jiného dělají.
A nefunguje to. Jaké překvapení!*

I v následujících případech se dotyční snaží vypadat líp, než ve skutečnosti jsou. Chápete, *vypadat*, ne opravdu být!

Jestliže vám někdo řekne, *rád bych vám věřil*, nedělejte si předčasnou naději, nevěří vám vůbec. Ale jak to hezky vypadá: *rád... věřil... vám...* Daleko líp, než *vůbec vám nevěřím*.

Když jsme u toho věření, nenechte se oklamat tvrzením, že něco není *hodnověrné*, nebo že jste *nevěrohodný/á*. Víra je osobní rozhodnutí, nikoli důvodnost nebo vlastnost na straně předmětu víry. Takto se jenom někdo opět snaží odpovědnost za nevěření přesunout jinam, neboli ji ze sebe shodit.

Když se na vás někdo s pochybností obrátí s tím, že *to* či ono *nemůžete vědět*, protože *to nikdo nemůže vědět*, není to nic jiného než jen docela přesná informace, že to neví on.

Jestliže příslušník nebo příznivec nějaké církve vás pokárá, že Boha a jeho zákon (pravidla hry) poznat nemůžete a že rozhodně nemůžete být dokonalý/á, jelikož to přece nikdo nemůže (třebaže proroci a evangelisté svědčí o opaku), jenom tím (*věrohodně*) demonstruje, že on to tak má. Boha nepoznal, jeho zákon nedodrží a – protože to podle něho není možné – není a ani nemůže být dokonalý. Prosím, určitě nezaměňujte dokonalost v božích očích, a lidskou chybovost. Co já jenom nasekal chyb!

Drží-li se pak takový *věřící* poněkud křečovitě nějakého článku církevní věrouky, pak je pochopitelné, že před Stvořitelem dává přednost světskému náboženství. Hned tak víte, na čem jste.

Hlásá-li někdo, že všichni kradou (podvádějí, pomlouvají aj.), nahlas tím přiznává, že je to on, kdo krade, případně podvádí a pomlouvá. Snaha je celou věc relativizovat, aby pan zloděj nevypadal jako zlá výjimka.

Relativizovat absolutní zjištění je velmi rozšířený neduh přesně zapadající do metodiky vyjadřování, jímž takový člověk

oslabuje, pozměňuje a zastírá pravý obraz skutečnosti. Důsledkem je jako obvykle zdeformovaně vnímaná a pojímaná realita a pokřivený obraz světa.

Prostě se to stalo (vyspal/a se s někým jiným) je čítanková a brilantní ukázka pokusit se vyzout z odpovědnosti jejím přesměrováním na nějaké neurčitě se.

Je dojemně mnoho lidí, kteří se snaží umenšit význam jakéhokoli reality rádoby sečtělým tvrzením, že *všechno je relativní*. A neuvědomují si, že si právě nastražili vlastní past, do které se současně hned také chytli. Je-li tomu totiž tak, tedy i jejich prohlášení je relativní, což ovšem náhle připouští nějaké absolutno. Smutné...

Můžete se také setkat s absurditami typu *stoprocentně originální* (materiál), *víc optimální* nebo *ještě optimálnější* (proces), *úmyslná provokace*, nebo třeba takový *tvůrčí kreativce*, jež vyslovují a prezentují lidé vysokoškolsky vzdělaní, ve vysokých státních funkcích, nebo novináři a redaktoři sdělovacích prostředků.

Tyto osoby si vůbec nevidí do úst a bylo by nanejvýš žádoucí, aby zmizely z veřejně viditelných pozic. Na každý pád by se tito nešťastníci měli vrátit aspoň na druhý stupeň základní školy. Doporučením vhodného do vzdělání jsme pro ně učinili dost, nějakou další pozornost si již nezaslouží.

Ke všemu nejde jen a jen o mluvené a psané slovo, ale to, co si tady popisujeme, jasně ukazuje na masovou vyjadřovací blamáž lidského rodu (výjimky zase nechme stranou).

Já přece neříkám, že bychom k sobě měli být bezohlední, neomalení a necitliví, ale ten, jemuž chceme nebo potřebujeme něco sdělit, má přece plné právo na pravdivou a nezašifrovanou informaci. Ovšem – jsou okamžiky, kdy víme nebo nějak tušíme, že dotyčný/á nic přímo slyšet nechce, nebo je předpoklad, že by to možná neunesl/a. Ale to jsou zřídka a specifické situace, a za ty se neschowáme.

Možná si pomyslíte, že současný způsob vyjadřování, používaná slova, fráze a věty, jsou přece natolik běžné a zažité, že takhle tomu všichni rozumějí. Takže o co jde.

Mno...

Za předpokladu, že svět, lidská společnost, mezilidské vztahy a správa věcí veřejných jedou jako po drátku, a kdybychom tu měli veskrze prosperující a vyspělou lidskou pospolitost a zdravé, sebevědomé, kultivované, autentické, spolupracující a spokojené občany, pak snad. Budiž. Ale považte, i za takové situace by bylo asi celkem zbytečné říkat pomeranči mandarinka a králíkovi lumík.

Že velká většina lidí přistoupila na deformovanou podobu verbálního projevu v obdobném směru, nebo že se tak nějak vývojem všichni vydali po proudu, moc nepřemýšleli, a teď jsou ve slepém rameni toku, ještě neznamená, že je to tak neškodné, prospěšné, užitečné a že je to tak dobře.

*Stále ještě jsem přesvědčen,
že schopnost mluvit máme spíš proto,
abychom se dorozuměli.*

A zde je konečně klíč k otevření tohoto poznání. Lidé neidentifikují, neposuzují, nepopisují a nekomentují věci takové, jaké fakticky jsou, ale jaké je chtějí vidět oni a jak to vyhovuje jim, nebo sociální skupině, do které se zařadili. Dvakrát dvě jsou čtyři.

Kdybychom se vždy na celou situaci pokusili podívat zrakem toho, jenž vidí vše z nadhledu a nestranně, a tedy vidí věci v reálné podobě (ne, co si o nich myslíme my), vše v nás i kolem nás by vypadalo docela jinak.

No hůř ne! Ten horší stav je teď...

Stále jsou to opravdu jenom nepodstatné maličkosti?

K čemu se vás opět snažím přivést, je skutečnost, že symptomy vnějšího projevu sice mohou být někdy možná zanedbatelné, ale model takového jednání a chování pak dotyční zákonitě použijí

i v situacích, kdy už opravdu o něco jde. Protože pak už jednoduše nedokážou přehodit výhybku a nasadit jiný způsob jednání a jinou úroveň odpovědnosti.

~ ~ ~

Už jsem se zmínil o tom, že veškerý náš projev, každé slovo, chůze, pohyb, mimika obličeje a gestikulace obecně, pohled, dokonce i to, jaký parfém (a v jaké míře a pokud vůbec) použijeme, co čteme, jakou hudbu posloucháme, s jakými lidmi konvujeme, jak pracujeme a jak se stavíme k řešení problémů, kdo jsou naši kamarádi a kdo je naším životním partnerem, vše o nás vydává věrohodné a nepopíratelné svědectví.

Nedbáte na své tělo, chodíte shrbení, sešlapáváte obuv, pitvoříte se, přejíždáte se a trpíte nadváhou, kouříte, neudržíte oční kontakt, nejste dochvilní, zodpovědní, cílevědomí, pořádní, pracovití, nejste schopni vyjádřit myšlenku nebo zformulovat smysluplnou větu, mluvíte nosem a nesrozumitelně artikulujete? Takových a podobných symptomů je opravdu mnoho.

Anebo na druhou stranu se projevujete kultivovaně, jednáte rovně, jste otevření, na události reagujete přiměřeně, vaše řeč je jasná a srozumitelná, nepoužíváte plevelné výrazy, chodíte vzpřímeně, staráte se o své zdraví, jíte střídmě, máte ve svých věcech pořádek, nedštíte kolem sebe nepříjemné aroma, stále se vzděláváte, umíte a nebráníte se projevit pozitivní emoce, nejste ve vleku svého mobilu ani jiné závislosti saturující věci?

To vše, aniž si to třeba uvědomujete, hovoří – a někdy i doslova křičí – za vás. A vypovídá to o vás daleko víc, než jen že konkrétně např. držíte cigaretu jako intelektuál/ka. Nebo že ji vůbec držíte. Že někdo chodí shrbený, nebývá (obvykle) problém jeho zad!

A zase se ozve nějaký koumák: Lze snad člověka odsoudit jenom proto, že si dá cigáro? Už se mě taky kdosi ptal, jestli bych

odmítl jinak pohlednou a vůbec vyhovující partnerku jenom proto, že kouří.

Nikdo nikoho neodsuzuje. Ale ne, není vyhovující. Nemůže být. Problém totiž zdaleka nespočívá v zanesených plicních sklípcích a nepříjemném nikotinovém oblaku všude okolo. To, že kouří, má osobní důvod a na něco v ní to ukazuje. O ten zlozvyk nejde, ale o její vnitřní nastavení. Chtěla kdysi vypadat jako dospělák? Ukrývá se za masku kuřáka? Jaké je její sebevědomí? Nakolik je silná její vůle přestat? Vydrží případně pak nekouřit? A chce s tím vůbec přestat?

To není o cigaretě. Tyto všechny příznaky mají jasně svůj původ v povaze a v hloubi člověka. Cigareta je jenom vnějším projevem a ukazatelem něčeho poškozeného uvnitř jeho/její osobnosti.

Jsou taková všichni? Ne. Avšak opravdu jen zřídkakdy potká vám ty ostatní.

Zase jakoby nepodstatná maličkost, to je však velmi, velmi rozšířený omyl. To jsou totiž ty *nepodstatné drobnosti*, které mají každodenní vliv na chování jedince, čímž utvářejí jeho osobnost a charakteristiku. Podle toho on rozhoduje, pak formuje své názory a volí postoje, a takto *zanedbatelnými prkotinami* designovaný tvor se pak chaoticky páruje a rozmnožuje, usiluje o významné funkce a vlivná postavení v ekonomice a politice (a kdoví, kde ještě) a rozpoutává války. Sice sem tam sní o lepším světě a touží po pravdě, spravedlnosti a lásce (nebo to aspoň tvrdí), ale všim, co činí, možnost naplnění svých představ a snů podrývá a oslabuje.

Nejedná se o nějaké shody okolností či nahodilosti, ale o vědomé niterní postoje a z nich pramenící rozhodnutí na hluboké úrovni každé osobnosti.

Neobstojí ani racionálně se tvářící námitka, že člověk se přece zachová daleko odpovědněji pokud o něco jde, kdežto v případě drobnosti, na které tak nezáleží, to trochu vypustí.

Nesmysl!

I pokud budeme uvažovat, že se bude vždy snažit o co nejlepší reakci na danou situaci, musíme právě proto mít za to, že vždy jedná tak nejlépe, jak umí. Že vždy nasadí takový model chování, který se nejlépe naučil a jemuž navykl. Tedy vždy ten jeden a týž.

A přesto se najdou lidé – a bože, kolik jich je! – co vám budou tvrdit, že *na tom nezáleží, že jsou to jenom vnější znaky*, a že *nikdo není (a nemůže být) dokonalý...*

Neštěstí! A tito tvoří nejpočetnější množinu společnosti!

Postoj těchto nevyzrálých jedinců je velmi často – a řekl bych z valné většiny – způsoben zoufalým deficitem sebevědomí. Zatímco ovšem nabubřelosti, nadutosti, povýšenosti a domýšlivosti je všude až až.

Usuzovat na souvislosti lze – a často to ani jinak nejde – i z docela nepatrných náznaků. Zásadní podmínkou je však schopnost porozumět sourodosti a slučitelnosti. Co spolu souzní, co k sobě patří a jde dohromady, a co ne. Co je slučitelné a má sklon se spojovat, a co si protíví, společně nefunguje a vzájemně neladí.

Možná se vám zdá, že případů, kdy se hodnocení lidí mívá se skutečným stavem věci, je nepoměrně víc, než těch, která sedí. To se vám nezdá, ono je to tak. Nemohu za to, že věci v takové míře na Zemi nefungují. Proč tomu tak je jsme si v předchozích odstavcích, domnívám se, už dostatečně a srozumitelně ukázali.

Pak už můžete chápat, jak nezbytně nutné je mít nezkalený zrak a uši, které slyší. Jak důležité je identifikovat příznaky, rozpoznávat příčiny a zkoumat důvody a odhadovat a sledovat důsledky, jimž lépe porozumíme a s nimiž se pak snadněji vyrovnáme. Ostatně, abychom se vyhnuli klamu a dobrali se o nás, o druhých lidech a vůbec o všem kolem nás, pokud možno nezkradených informací, nic jiného ani lepšího nemáme.

~ ~ ~

Část čtvrtá: Jak zpátky na zem

Tento text je napsán pro ty, kteří potřebují vědět, jak z toho ven, jak se osvobodit. Jak vystoupit z tohoto zrychlujícího se kolotoče, když jim dochází, že tento cirkus, bankovníctví, zbrojní průmysl, cinknuté sdělovací prostředky, horšící se kvalita stravy, vody a životního prostředí vůbec, *elity*, nefunkční politická uskupení a volební pravidla, jestřábí pojetí konkurence a trhu, systém měn a zoufalá zadluženost států i mnohých jejich občanů, kolabující ekonomiky a neschopnost většiny vidět realitu v jejích skutečných barvách – to výhledově nemůže dopadnout dobře. Jak vystoupit a vrátit se zpátky na zem. Jak vyjít z Babylonu.

S vědomím, jak odhadl Bůh počet lidí, kteří mají oči otevřené a vidí (a podle toho jednájí), lze dovodit, že s největší pravděpodobností i vy budete potřebovat vědět, jak se z toho všeho vymanit. Jiná věc je, jestli si to uvědomujete, a když ano, zdali si to přiznáte.

Je zcela zásadně důležité vědět, že cesta, jak se osvobodit ze zajetí předsudků a podpory pokřivené podoby tohoto světa a našich životů, skutečně existuje. Může se po ní vydat kdokoli, pro nikoho není uzavřená či nepřístupná.

Můžete namítnout, že kdo jsem já, abych tady vyprávěl takové věci. Zase by někdo chtěl posuzovat slovo podle tváře, barvy pleti nebo původu? Snad podle akademických titulů, aplausu okolí a postavení ve společnosti, nebo přízně sdělovacích prostředků?

Přátelé, to je úplně mimo jakoukoli relevanci! Tady je slovo, napsané, vyslovené, sdělené, je to jedno. A je na každém z vás – na každém z nás, jak se k němu postaví, jak s ním naloží a jak na základě toho, co zjistí a co se dozví, zareaguje, a jak se pak zachová.

Není to kromobyčejně utěšený obraz společenství obyvatel této planety, ale je to prostě tak. Jde z toho smutek, a mně není zrovna

lhostejné, jak to tady vypadá. Taky jsem už tady relativně dost dlouho, tak snad oprávněně doufám, že k tomu mám co říct.

Nejsem politicky korektní? To tedy opravdu nejsem! Protože korektnost po politicku je odnoží lži a deformování skutečnosti.

~ ~ ~

Navzdory všemu, s čím se setkávám dnes a denně ve své současné fyzické realitě, jsem poznal bohatství hudby (zjistili jste asi) a její schopnost vyprávět příběhy naplněné emotivním nábojem. Pochopil jsem také hloubku poezie, jejíž průzračné verše dokáží mimo jiné tmavší zážitky projasnit, ozřejmit a člověka povznést. A poznal jsem také svobodné a úžasné bytosti, lidi, vytvářející a kultivující vzájemně prostředí, ve kterém žijí. Poznal jsem konečně také Toho, který celou tu *hru* vytvořil.

S těmi lidmi je radostné a inspirující se potkávat – nehrozí od nich zákeřnost, lži ani intriky. Chovají se a vyjadřují kultivovaně, nezabývají se neúčelnými zbytečnostmi. Jsou tak... lidšší!

Nezbytné věci pro sebe navzájem vyrábějí a vytvářejí pouze do té míry, jsou-li opravdu potřebné. Nemají důvod šponovat přebytek nabídky, protože trh, marketing a lživé reklamy jsou zbytečné. Konkurence (soupeření) tady nemá smysl, je nahrazena kooperací (součinností). Nic si navzájem nevnucují, nic nevymáhají, jsou tolerantní a empatictí, jejich společnost jim přináší inspiraci, ocenění, vzájemné povzbuzení a dobíjení energií.

Jídlo nikdo nevyhodí. Ostatně množství potravy na hlavu bývá daleko střídmější, jelikož ta obsahuje skutečné živiny, ne kdovíjaké náhražky.

Princip dávat něco, abych za to něco dostal, neexistuje, by byl pro všechny zúčastněné urážející (s tím jsem se ovšem nesetkal). Peníze ani jiné platidlo neznají, protože zkrátka nejsou potřeba.

Viděl jsem stavby, co nikdy nepůsobí megalomansky, neboť stavitelé nemají zapotřebí vypínat hrud', natož cokoli si dokazo-

vat. V lidských příbytcích, naplněných osobní a přívětivou atmosférou a takovým nezaměnitelným pokojem, smírem a lidským teplem, je radost třeba i jenom chvilku pobýt.

V nezdevastované přírodě mohou rozpoznávat, jak voní čerstvý vzduch a chutná čistá, čirá a průzračná voda (přírozeně bezplatná, bez umělých příchutí a bez plastových láhví).

Technické zajištění společnosti a veškerá infrastruktura pracují prakticky nepozorovaně na pozadí. (Proti tomu výsledky vědeckotechnické revoluce na Zemi působí upoceně a upachtěně. Rozvoj na Zemi navíc brzdí, svazuje a často i blokuje měna, jelikož se za všechno stále a vždy platí.)

S vděčností zažívám a dotýkám se přitažlivosti ženského principu a všeho toho, co přináší ku prospěchu ostatním. Konečně jsem poznal i tu, se kterou je pro mě blahodárné mít společný domov. Uchvacuje mě její schopnost porozumět, vnímat, chápat, radovat se, prožívat intimní blízkost a schopnost projevovat cit, potěšení, erotické vzrušení a uspokojení. Fascinuje mě její důstojnost, vznešenost, hrdost, něha a cit pro míru. Kultivovaný projev její přízně a její vůně mě odzbrojují.

Jsem pyšný na to, že i ona ve mně našla toho, koho hledala, a že vedle ní se mohu cítit tak, jak se na zdravého, naplněného a spokojeného člověka patří.

Vím, jaké je mít své místo uprostřed společenství lidí, kteří to nevzdali. Přesněji – nikdy se neodvrátili od stvořitelské moudrosti a od vědomí, odkud pocházejí a kam směřují. Beze spěchu, bez každodenního nervního, urputného, vyčerpávajícího a marného pachtění se za pofidérním úspěchem a postavením na společenském žebříčku, bez neustálého, zbytečného a otravného hluku.

Neumírají.

To všechno dnes už důvěrně znám a mám na tom podíl. Vím tak docela jasně, jak vypadá svět, když funguje. Vím úplně přesně

a pociťuji na vlastní kůži, jak hodnotní, obohacující a zdraví mohou lidé být. To proto bez pochyb můžu tak dobře srovnávat.

Jsem si jasně vědom, komu vděčím za to, že všechno, co jsem mohl poznat, je již nedílnou součástí mě. Děje se to souběžně v jiném časoprostoru, a já mám to štěstí, že se toho do jisté míry a svým způsobem mohu účastnit. Že to mohu vidět, zažívat a cítit. Možná to však není jen tím štěstím...

~ ~ ~

Když se ale zde podívám kolem sebe, vidím docela smutný a chmurný obraz společnosti obyvatel této modrozelené planety Země. A i přes zážitek těch věcí z jiné dimenze, není mi z toho dvakrát příjemně. Přesto mi ale není jedno, jak to tady vypadá. Protože jsem stále zatím také ještě tady.

Ano, v minulosti mohl svět vypadat jinak, opouštění moudrosti a neakceptování pravidel hry měly v jiných dobách také odlišný charakter, ale těžiště problému bohužel zůstává. Lidem se zalíbila víc tma než světlo. Zahleděli se do svých eg a výsledek vidíme s každým rozedněním znovu a znovu.

Lze s tím však něco udělat. Můžeme s tím něco udělat.

Poselství tohoto povídání spočívá v tom, že tohle bolavé *údolí šere smrti* tu nemusí být. Tohle všechno nemusíme zažívat. Máme-li co na sobě předělat k lepšímu, můžeme.

Měli bychom. Měli byste. Jde to. Není to nemožné.

Nic není definitivně ztraceno, nic není zcela uzavřeno.

Zatím.

Rozhodujeme se každým dnem znovu a znovu. Všichni.

Já také.

Můžete poznat mnoho z toho, o čem si myslíte, že je před vámi skryté, utajené a třeba nepřístupné. Nebo – že to vůbec není. Kdysi jsem si to taky myslel.

Je však nutné se na sebe a na všechno kolem podívat zrakem toho, jenž má nadhled a věci vidí takové, jaké opravdu jsou. Musíte se vynořit z pod hladiny svého života. Opusťte bublinu, ve které jste se uvelebili. Opusťte všechny bubliny, o kterých se domníváte, že vás nějak chrání a že vám stále ještě něco přinášejí.

Utopeni a uvnitř svého já nemůžete nic vidět reálně a v pravých barvách. Nemůžete si být jisti tím, že fakt prší z mraků dolů a dvakrát dvě jsou čtyři. Dobrá, tímhle ano, ale jistě ne těmi ostatními entitami a jevy, které proto považujete za neporovnatelné. Mnohé nedokážete rozpoznat a odhadnout vůbec, a ty informace vám budou chybět. Takhle nemůžete spatřit skutečnost!

Abyste však mohli, musíte mít v sobě správné měřítko pro vkus, pro sourodost, slučitelnost, pro krásu, pravdu a spravedlnost. Pro to všechno musíte znát tu správnou a vhodnou míru. Ale přirozeně nestačí jenom vědět a znát – musíte tak i jednat!

Musíte takoví být!

Autentičtí, spravedliví, sebevědomí, solidní, kultivovaní, hrdí a krásní (nemám na mysli uměle vytuněné krásky a naspídané šampóny nebo seladony). Neříkejte si hned, že to nedokážete, a že nikdo nemůže žít v pravdě a být spravedlivý. Nevzdávejte to hned!

Nevzdávejte to vůbec!

Svět může být lepší. Vy můžete být lepší!

Ostatní nepředěláte, ale sebe můžete.

Není mi jedno, jak to tady vypadá.

Protože jsem zatím stále tady, jedním z vás.

~ ~ ~

Slovo autora na závěr

Někdo by mohl říct, tolik řečí kvůli takovým (sotva uchopitelným a pro někoho možná i zbytečným) otázkám. Můžeme si je odpustit. Když nebudete mít nadále problém s tím, že dvakrát dvě jsou čtyři a že prší z mraků dolů.
